

Skjema for søknad om dispensasjon for å fjerne kantvegetasjon langs vassdrag

Vassressurslova §11

Vassressurslova § 11 om kantsoner slår fast at det skal oppretthaldast eit naturleg vegetasjonsbelte langs vassdrag med årssikker vassføring som motverker avrenning og gir levestad for planter og dyr. Statsforvaltaren kan i særlege tilfelle fritta for dette kravet ved å gje dispensasjon med vilkår.

Dette kravet gjeld sjølv om anna lovverk kan opne for annan praksis.

Dette søknadsskjemaet er laga for å synleggjere kva for opplysningar som er naudsynt å oppgje når det blir søkt om dispensasjon for å fjerne kantvegetasjon langs vassdrag.

Søknaden skal sendast til:

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal: sfmrpost@statsforvalteren.no, eller med post til Statsforvaltaren i Møre og Romsdal, postboks 2520, 6404 Molde.

Fyll ut informasjon om søkjar, beskriv tiltaket og grunngje kvifor det skal fjernast kantvegetasjon. Stjerne (*) visar til informasjon som er obligatorisk å fyllje ut. For meir informasjon om kantvegetasjon og regelverket sjå side 6-8 i skjemaet.

Foto: Statsforvaltaren i Møre og Romsdal/Lars Kringstad

GENERELL INFORMASJON

Søkjær (grunneigar) *	
Adresse *	Telefon/mobil *
Postnummer/-stad *	E-post *
Namn og adresse til tiltakets eigar, dersom søkjær representerer andre *	

Kontaktperson (grunneigar, tømmerkjøpar eller entreprenør)	
Adresse	Telefon/mobil
Postnummer/-stad	E-post

Ansvarleg entreprenør (fyllast ut dersom det er kjent)	
Adresse	Telefon/mobil

OMTALE AV TILTAKET

Gards- og bruksnummer omfatta av tiltaket *

Kommune *

Namn på elv/bekk/innsjø *

Gje omtale av tiltaket, kva som skal gjerast og kvifor dette er naudsynt *

Legg ved detaljkart, bilete og skisse av tiltaket.

Formålet med tiltaket *

☐ Nydyrking/vassdragstiltak i landbrukssamanheng	☐ Friluftsliv (fiskeplass, rasteplass m.m.)
☐ Vegbygging eller vegvedlikehald	☐ Etablere ny kantsone
☐ Erosjonssikring/flaumsikring	☐ Gjere veg framkommeleg
☐ Siktrydding	☐ VA / dreneringsrøyr / el.kabel
☐ Anna, utdjup:	

Type kantvegetasjon *

☐ Barskog - gran	☐ Barskog - furu	☐ Lauvskog
☐ Barblanding	☐ Bar-/lauvskog	☐ Buskvekstar
☐ Anna vegetasjon.....		

Skal det hoggast på begge sider av vassdraget? *

- Ja Nei

Kor lang strekning langs vassdraget skal hoggast? *

Lengde: ..... m

Kva for tidsperiode er hogsten planlagt? *

Tidsperiode:.....

Er området verna?

- Ja Nei Veit ikkje

Er det registrert sårbare/truga arter som blir rørt av tiltaket?

- Ja Nei Veit ikkje

Dersom ja, kva for artar?.....

Er det registrert naturtype som blir rørt av tiltaket

Ja

Nei

Veit ikkje

Er det kjente førekomstar av fisk eller elvemusling i vassdraget

Fisk

Elvemusling

Er vassdraget ein gytebekk?

Ja

Nei

Veit ikkje

Kan tiltaket gi auka fare for flaum, erosjon og lausmasseskred?

Ja

Nei

Veit ikkje

Informasjon om kantvegetasjon

Kantvegetasjonen er naturleg erosjonssikring, gir ly til små og store dyr. Den kastar skugge og frå vegetasjonen fell insekt ned i vatnet og blir til mat for fisken. Røter og nedfallstre i vatnet gjer gode skjul- og oppvekstområde for yngel, og organisk materiale som lauv gjer gode næringsforhald for blant anna botndyr. Foto: Statsforvaltaren i Møre og Romsdal/Lars Kringstad.

Kantvegetasjon langs alle vassdrag har fleire viktige funksjonar for dyr og planter, men bidrar òg til å redusere avrenning, og fungerer som flaum- og erosjonssikring. Det er difor berre i særskilte tilfelle Statsforvaltaren kan gje løyve til fjerning. I ein del tilfelle kan det vere aktuelt å gje løyve til mellombels fjerning for å sikre gjennomføring av naudsynte tiltak. Her følgjer informasjon om kvifor kantvegetasjonen er så viktig.

Kantvegetasjon er viktig natur

Kantvegetasjon er rik natur mellom vassdrag og land, og fungerer som leveområde til mange dyr og planter. Langs vassdrag kan tettleiken av fuglereir i kantvegetasjonen vere like stor som i ein tropisk regnskog. Kantvegetasjon gjev skjul og skugge, og særleg i mindre bekkar er skuggeeffekten på varme sommardagar viktig. I små bekkar kan soloppvarminga vere betydeleg. For høg vassstemperatur kan få negativ verknad på vekst, utvikling og overleving for larver og yngel av fisk. Frå vegetasjonen fell insekt ned i vatnet og blir til mat for fisken. Røter og nedfallstre i vatnet gjer gode skjul- og oppvekstområde for yngel, og organisk materiale som lauv gjer gode næringsforhald for blant anna botndyr.

Breidda til kantvegetasjon

Kantvegetasjonsbeltet må vere breitt nok til at det hindrar avrenning, og dannar leveområde for planter og dyr m.m. Til dømes vil flaummarkskog med ei breidde på ti meter ta opp meir enn 3/4 av avrenninga frå terrenget, og kan redusere forureining til vassdrag. Breidda på kantsona vil variere ut i frå jordsmonn, størrelsen til vassdraget og elvebreddas utforming, men den økologiske funksjonen til vegetasjonen må oppretthaldast.

Kantvegetasjon fungerer som erosjonssikring

Røter av buskar og tre bind jorda saman og hindrar at jorda forsvinn ut i vassdraget. Eit breitt belte av kantvegetasjon kan redusere skader ved flaum, blant anna ved at mindre vatn når inn på dyrka mark eller inn til busetjing. I større elvar kan eit breitt belte med vegetasjon kanalisere isgangen og hindre skadar på landbruksjord, hus, veg og jernbane.

Skjøtsel

I nokre tilfelle kan det vere behov for å utføre skjøtsel i kantsona, som ved store rotvelta tre i elvekant. Skjøtsel er lov utan løyve frå Statsforvaltaren. Ved skjøtsel kan ein ta ut enkelte tre, men den økologiske funksjonen til kantvegetasjon skal ikkje øydeleggast. Ein bør ikkje kunne sjå at det har vore utført hogst.

Løyve til fjerning av kantvegetasjon

I eit løyve til fjerning av kantvegetasjon setjast det vilkår om reetablering, og korleis reetablering kan gjennomførast. Det kan til dømes leggjast til rette for naturleg revegetering ved å ta vare på det øvre jordlaget med den naturlege frøbanken og tilbakeføre dette. Skal det plantast er det viktig at det berre vert nytta lokalt førekommande artar av lauvtre og buskar. Dersom det kan vere aktuelt å nytte transporterte massar må desse vere reine for å hindre spreiding av framande artar.

Lover og forskrifter som regulerer kantvegetasjon

Vassforskrifta

Målet med vassforskrifta er at alle vassførekomstar skal ha god økologisk og kjemisk tilstand. Har ikkje vassførekomsten god tilstand skal det utførast tiltak for oppnå betre tilstand. Vatn er ein ressurs som skal vere tilgjengeleg for alle. Ingen har rett til å påverke vatnet i så stor grad at det ikkje kan brukast av mange og til ulike føremål. Å ta vare på kantvegetasjonen langs bekkene og elvane, er eit enkelt tiltak for å verne vassførekomstane våre.

Vassressurslova

Vassressurslova §11 seier at det skal oppretthaldast eit vegetasjonsbelte langs alle vassdrag med årssikker vassføring. Ved hogst langs vassdrag kan det takast ut enkelttre, men ikkje av eit slikt omfang at det øydelegg den økologiske funksjonen til kantvegetasjonen. Statsforvaltaren har ansvar for å følgje opp § 11 i vassressurslova, og kan i særlege tilfelle gje dispensasjon frå føresegna med vilkår.

Forskrift om nydyrking

Forskrift om nydyrking § 6 seier at det skal setjast att 6 meter vegetasjonssone mot vassdrag med årssikker vassføring. Langs vassdrag utan årssikker vassføring er kravet 2 meter vegetasjonssone.

Forskrift om berekraftig skogbruk

I § 3 i forskrift om berekraftig skogbruk står det at skogbrukarar skal syte for at det takast særlege omsyn til naturmangfald, friluftsliv, landskap og kulturverdiar når dei gjennomfører skogbrukstiltak. I skogbruket vil PEFC-standarden gje god rettleiing om bredda på kantsona som skal stå att, men standarden fritar ikkje for kravet om dispensasjon frå vassressurslova.

Naturmangfaldlova

Naturmangfaldlova stadfestar at naturen skal takast vare på og har eigenverdi, men den er òg verdifull for oss. Føremålet med lova er at vi skal ta vare på mangfaldet av geologi, landskap, naturtypar og artar (§§ 4 og 5). Naturmangfaldlova gjeld for oss alle og for alle offentlege avgjerder som kan påverke naturen (§§ 6 og 7-12).

Produksjonstilskot og avløyartilskot i jordbruket

Jordbrukarar får ikkje produksjonstilskot dersom det ikkje er minst to meter vegetasjon mot vassdrag med årssikker vassføring (jf. § 4 i forskrift om produksjonstilskot og avløyartilskot). Denne vegetasjonssona kan ikkje jordarbeidast, og skal vere så brei at den motverkar avrenning til ope vatn når vassføringa er normal. I denne sona kan det vere tilstrekkeleg med gamal eng i drift. Kommunen avgjer om det skal tildelast produksjonstilskot. Merk at vegetasjonssone ikkje er det same som kantvegetasjon jf. § 11 i vassressurslova.